УДК 711.4

канд. техн. наук О.В. Приймаченко,
Київський національний університет будівництва і архітектури

УТРИМАННЯ ВУЛИЧНО-ДОРОЖНЬОЇ МЕРЕЖІ ЯК НОРМА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

(стаття підготовлена на підставі матеріалів доповіді на науково-практичній конференції «Проблеми і перспективи розвитку міст України», м. Ужгород, 20-23 травня 2010 року)

Утримання вулично-дорожньої мережі розглянуте як норма екологічного забезпечення існування міського середовища.

Екологія міста все більше потерпає від зміни кліматичних умов. Недотримання норм та правил по утриманню чистоти дорожнього покриття в часи різких змін температури повітря та значної інтенсивності опадів має суттєві практичні прояви у погіршенні екосистеми міста. Несвоєчасний ремонт та реконструкція дорожнього одягу не дозволяє дотримувати прогнозовану якість робіт по очищенню дорожнього покриття та створює несприятливі мікрокліматичні умови міського середовища.

В процесі експлуатації при одночасній дії автомобільних навантажень та природних факторів на дорожній одяг рівність покриття погіршується. Практичні дослідження за експлуатацією дорожнього покриття показують, що роботи по ремонту виконуються не в повній відповідності до характеру деформацій та руйнування поверхні дорожнього одягу.

Роботи по ремонту і утриманню вулично-дорожньої мережі міста повинні бути спрямовані на забезпечення та збереження їх технічного і естетичного стану. В залежності від характеру, обсягів і періодичності робіт по ремонту і утриманню міських вулиць та доріг поділяються на такі види:

капітальний ремонт; середній ремонт; поточний ремонт та утримання.

Капітальний ремонт – це комплекс заходів по відновленню транспортно-експлуатаційних якостей вулично-дорожньої мережі, приведення показників міцності дорожнього одягу, несучої здатності і габаритів дорожньо-транспортних споруд в межах державних будівельних норм, які відповідають категорії вулиці (дороги), що підлягає ремонту. Капітальний ремонт повинен проводитись комплексно на усіх спорудах і елементах вулиці (дороги) по усій довжині ремонтної ділянки і складатись з усіх видів робіт передбачених проектом чи актом дефектів.

Середній ремонт – це комплекс робіт, пов’язаних з періодичним відновленням шару зносу дорожнього покриття, забезпеченням достатньої

шорсткості та рівності, поліпшенням експлуатаційних якостей елементів вулично-дорожньої мережі.

Поточний ремонт та утримання – це комплекс робіт, метою яких є запобігання та негайна ліквідація дрібних деформацій і руйнувань дорожнього одягу, інженерного обладнання, елементів і конструкцій дорожнього-транспортних споруд.

Обсяги робіт для середнього ремонту не повинні перевищувати 40% та поточного ремонту 20% загальної площі дорожнього покриття вулиць, доріг та дорожньо-транспортних споруд. У разі необхідності середній ремонт може передбачати ліквідацію усіх дрібних деформацій і руйнувань покриття дорожніх об'єктів, що входять до номенклатури робіт їх поточного ремонту.

Оцінку транспортно-експлуатаційного стану міських вулиць та доріг виконують на підставі результатів їх оглядів і обстежень: поточних оглядів, які постійно здійснюють майстри або виконроби міських дорожньо-експлуатаційних організацій; сезонних (періодичних) оглядів, які здійснюють керівники міських дорожньо-експлуатаційних організацій щонайменше 2 рази на рік по закінченню зимового та літнього сезонів; спеціальних (детальних) обстежень, які здійснюють спеціалізовані організації (дорожні лабораторії, проектні або науково-дослідні та інші організації) через кожні 3-4 роки на підставі укладених договорів з власниками міських вулиць та доріг або їх експлуатаційними дорожніми організаціями, а також комісіями які призначаються Держжитлокомунгоспом України.

Огляди виконують, як правило, візуально, а оцінку транспортно-експлуатаційного стану міських вулиць та доріг визначають експертним шляхом. Обстеження виконують з використанням спеціального устаткування приладів і пересувних дорожніх лабораторій.

Підчас оглядів виявляють та фіксують пошкодження дорожнього покриття, бордюрів, дорожніх огорож та інших елементів інженерного обладнання міських вулиць та доріг, перевіряють працездатність зливостоків та інших водовідних споруд, технічний стан і видимість технічних засобів регулювання дорожнього руху, наявність інших відхилень і дефектів, що порушують нормальну експлуатацію вулично-дорожньої мережі.

Також на вибір виду ремонтних робіт впливають транспортно-експлуатаційні показники:

інтенсивність руху; зчеплення коліс з покриттям; зношеність дорожнього покриття; міцність дорожнього покриття; фактичні дані про ДТП; шум; агазованість.

Обстеження міських вулиць та доріг може бути лінійним або вибірковим. Під час лінійних обстежень транспортно-експлуатаційні

показники визначають суцільно по всій довжині міської вулиці (дороги), а під час вибіркових - тільки на окремих її контрольних ділянках або точках.

Довжина контрольної ділянки під час вибіркових обстежень рівності та шорсткості (слизькості) дорожнього покриття повинна становити 50-500 м.

Під час лінійних обстежень міцності дорожнього одягу заміри його загального модуля пружності слід виконувати через 50 м; під час вибіркових - в контрольних точках. Контрольні точки призначають на кожній характерній ділянці міської вулиці (дороги), які мають однакові конструкції дорожнього одягу, пошкодження (дефекти) дорожнього покриття, інтенсивність руху транспортних засобів і можуть бути віднесені до одного типу місцевості за умов зволоження.

Фактичні значення показників транспортно-експлуатаційного стану вулиць та доріг, отримані внаслідок проведення обстежень, порівнюють з гранично допустимими, після чого визначають вид, склад та обсяги ремонтних робіт, які необхідно виконати для забезпечення їх нормальної експлуатації.

Рівність дорожнього покриття повинна відповідати гранично допустимим значенням (табл.1).

Таблиця 1

Категорія міської вулиці та дороги	*Гранично допустиме значення показників рівності вимірюванням за допомогою 3 метрової лінійки*		
	Контрольний просвіт, мм	*Кількість просвітів, що перевищують контрольний, %*	*Максимальний просвіт, мм*
Магістральні дороги	*5*	*6*	*10*
Магістральні вулиці	*5*	*9*	*10*
Вулиці та дороги місцевого значення, проїзди	*7*	*12*	*14*

Утримання міських дорожніх об’єктів полягає у регулярному виконанні робіт сезонного характеру, які забезпечують їх належну чистоту і нормальні умови експлуатації, в тому числі, і у випадках несприятливих погодних умов.

Також потрібно відзначити, що якість робіт по очищенню дорожнього покриття, по-перше, в повній мірі залежить від своєчасно виконаних ремонтних робіт, які в свою чергу потребують чіткого обґрунтування вибору тих чи інших видів ремонтних робіт в залежності від технічного стану покриття.

Останнім часом утримання вулично-дорожньої мережі міських територій в належному стані підпадає під негативний вплив політичних амбіцій сьогодення. Політична нестабільність призводить до серйозних проблем в

управлінських структурах міста і, як наслідок, погіршення екосистеми міського середовища. Некоординовані управлінські дії та відсутність чіткого контролю над дотриманням правил та норм по утриманню та експлуатації вулично-дорожньої мережі міста небезпечно впливає безпосередньо на його мешканців.

Місто - це складний інженерно-технічний механізм, який потребує формування чіткого управлінського апарату для вирішення життєво необхідних задач. Відсутність політичної дисципліни призводить до хаосу в комунальному господарстві міста. Виникає потреба у створені політично незалежної управлінської структури комунального господарства, на ефективність функціонування якої не повинні впливати зміни в політичних ланках країни.

Отже потрібно відмітити, що якість прибиральних робіт залежить не тільки від дотримання їх періодичності, а й значною мірою від впливу політично-економічної коректності в діях управлінської структури міста. Ланцюжок досліджень чітко вказує на необхідність підвищення відповідальності у розподілі економічних ресурсів та контролю якості виконання робіт в комунальному господарстві.

Література

1.Фурманенко О.С., Петухов І.С., Мурза М.С. Прибирання та санітарне очищення населених міст. К.: Будівельник, 1991.

2. Вайнберг В.С. Проектирование генеральных схем санитарной очистки городов. М.: Министерство коммунального хозяйства РСФСР, 1960.

3. Шевченко Ю.Л., Дмитренко Т.Д. Справочник по санитарной очистке городов и поселков. К.: Будівельник, 1984, с158.

4. Линник І.Е. Утримання і ремонт міських вулиць та доріг. Х.: Сектор оперативної поліграфії ОЦ ХДАМГ, 2001.

Аннотация

Содержание улично-дорожной сети рассмотрено как норма экологического обеспечение существования городской среды.

Annotation

Maintenance of street-road network is considered as a norm of ecological provision for the existence of urban environment.